

	<p style="text-align: center;">Силабус навчальної дисципліни «Оподаткування природокористування»</p> <p>Ступінь вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень вищої освіти</p> <p>Освітньо-професійна програма "Облік і оподаткування" "Податкове консультування"</p> <p>Рік навчання: 4, семестр: 8</p> <p>Кількість кредитів: 4 (120 год.)</p> <p>Мова викладання: українська</p> <p>Підсумковий контроль – диференційований залік</p> <p>Форма проведення занять – лекції, семінарські заняття, самостійна робота</p>
--	---

Викладач курсу	
E-mail	33.02@nusta.edu.ua
Електронна версія курсу	https://dpu.edu.ua/kafedra-administruvannia-podatki
Консультації	Очні консультації: понеділок 13.00 – 14.00 Онлайн-консультації за попередньою домовленістю e-mail: 33.02@nusta.edu.ua

1. Коротка анотація курсу.

Навчальна дисципліна «Оподаткування природокористування» належить до каталогу вибіркових дисциплін циклу професійної та практичної підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою освітньо-професійною програмою «Податкове консультування» галузі знань 071 «Управління та адміністрування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування».

Головними завданнями навчальної дисципліни є:

- набуття студентами знань про практичні аспекти оподаткування природокористування та застосування цих знань при виконанні практичних завдань;
- засвоєння норм податкового законодавства з питань оподаткування природокористування;
- визначення ролі та функцій підрозділів контролюючих органів, які уповноважені здійснювати оподаткування природокористування;
- оволодіння процесом адміністрування рентних, ресурсних та інших платежів і зборів;
- розгляд основних напрямів та форм масово-роз'яснювальної роботи та консультаційної роботи органів державної податкової служби як методу попереднього податкового контролю, спрямованого на формування високої податкової культури населення та утвердження в суспільстві ідеології добровільної сплати податків.

2. Формат курсу – очне та змішане навчання

3. Компетентності, які мають бути сформовані в результаті опанування навчальної дисципліни:

Після вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні володіти такими компетентностями:

Здатність надавати консультації щодо застосування законодавчих і нормативно-правових документів з питань податкового контролю та аудиту.

Здатність збирати, аналізувати та систематизувати інформацію для підготовки аналітичних звітів, інформаційних оглядів.

4. Результати навчання

Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.

5. Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин (денна/заочна)
Лекції	22
Семінарські заняття	18
Самостійна робота	80

6. Технічне й програмне забезпечення/обладнання – мультимедійне забезпечення.

7. Політика курсу визначається Кодексом академічної доброчесності <https://surl.li/dnbfi>, Положенням про академічну доброчесність <http://surl.li/dnbfn>, Положенням про вирішення конфліктних ситуацій <http://surl.li/dstqu> та Положенням про комісію з питань етики та академічної доброчесності ДПУ <http://surl.li/dstqz>.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає: самостійне виконання завдань, поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, екзамен, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування з Університету; позбавлення академічної стипендії; відрахування з Університету.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: завдання, які виконуються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – у межах 30% від звичайної оцінки. Перескладання модулів відбувається із дозволу дирекції ННІ гуманітарних наук за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим.

8. Схема дисципліни

Години, практична/заочна	Тема, план	Форма заняття та діяльності	Результати навчання	Вага оцінок (кількість Балів)
4/2/0/14	<p>Тема 1. Основні засади оподаткування природокористування</p> <p>План лекційного заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Напрямки податкового регулювання в сфері природокористування. 2. Види екологічних податків. 3. Переваги та недоліки оподаткування природокористування. 	<p>Семінарське заняття,</p> <p>Самостійна робота</p> <p>Тести, презентація, доповідь</p>	<p>Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.</p> <p>Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.</p>	5
4/2/0/10	<p>Тема 2. Особливості екологічного оподаткування</p> <p>План лекційного заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Роль держави в оподаткування природокористування. 2. Ефективний рівень виробництва та забруднення навколишнього природного середовища. 3. Функції екологічних податків. 	<p>Семінарське заняття,</p> <p>Самостійна робота</p> <p>Тести, навчальний проект, доповідь</p>	<p>Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.</p> <p>Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.</p>	5
2/2/0/10	<p>Тема 3. Оцінка ефективності функціонування енергетичних податків</p> <p>План лекційного заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та склад енергетичних податків. 2. Оподаткування електроенергії, нафтопродуктів та скрапленого газу. 	<p>Семінарське заняття,</p> <p>Самостійна робота</p> <p>Тести, презентація, дискусія</p> <p>Контрольна робота</p>	<p>Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.</p> <p>Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної</p>	5

	3. Специфіка акцизного оподаткування електроенергії.		інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.	
4/2/0/10	<p>Тема 4. Особливості податків на забруднення навколишнього природного середовища</p> <p>План лекційного заняття</p> <p>1. Сутність та зміст податків на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, скиди забруднюючих речовин у водні об'єкти та розміщення відходів і непрямого податку на утворення радіоактивних відходів.</p> <p>2. Особливості справляння екологічного податку в Україні.</p> <p>3. Ефективність функціонування інституту податкового агента для екологічного податку.</p>	<p>Семінарське заняття,</p> <p>Самостійна робота</p> <p>Тести, навчальний проєкт, доповідь</p>	Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.	5
2/2/10/2	<p>Тема 5. Податковий контроль в системі оподаткування природокористування</p> <p>План лекційного заняття</p> <p>1. Сутність та зміст податкового контролю в системі оподаткування природокористування.</p> <p>2. Особливості податкового контролю рентної плати.</p> <p>3. Практика податкового контролю екологічних податків.</p> <p>4. Досвід зарубіжних країн щодо податкового контролю енергетичних податків.</p>	<p>Семінарське заняття,</p> <p>Самостійна робота</p> <p>Тести, презентація</p>	Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.	5
2/2/0/10	<p>Тема 6. Напрями реалізації потенціалу енергетичних податків</p> <p>План лекційного заняття</p> <p>1. Фіскальні та регулюючі ефекти від збільшення податку за викиди двоокису вуглецю.</p>	<p>Семінарське заняття,</p> <p>Самостійна робота</p> <p>Тести, презентація, дискусія</p>	Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної,	5

	<p>2. Перспективи запровадження акцизного податку для ВДЕ.</p> <p>3. Наслідки встановлення обмеження для великих платників податків (ТЕС та ТЕЦ. Всі ТЕС та ТЕЦ в Україні) на перенесення від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих звітних років.</p> <p>4. Вплив податкових змін та price-car на енергетичний сектор: варіанти подальшого розвитку.</p>		<p>контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.</p>	
2/2/0/10	<p>Тема 7. Закордонний досвід екологічного оподаткування</p> <p>План лекційного заняття</p> <p>1. Rocket science і жовті жилети як європейські податкові тренди.</p> <p>2. Практика компенсацій податкових витрат компаніям-учасником договорів про впровадження новітніх технологій енергозбереження (відповідно до стандарту ISO 50 001).</p> <p>3. Особливості податку на вирішення глобальних, національних чи регіональних екологічних проблем.</p>	<p>Семінарське заняття, Самостійна робота</p> <p>Тести, презентація, дискусія</p>	<p>Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.</p> <p>Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.</p>	5
2/4/0/10	<p>Тема 8. Підвищення ефективності оподаткування природокористування</p> <p>План лекційного заняття</p> <p>1. Шляхи вдосконалення рентної плати.</p> <p>2. Перспективи розвитку екологічного оподаткування.</p> <p>3. Фіскальні та соціальні ефекти від використання енергетичних податків.</p>	<p>Семінарське заняття, Самостійна робота</p> <p>Тести, презентація, дискусія</p> <p>Підсумкова контрольна робота</p> <p>Комп'ютерне тестування</p>	<p>Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.</p> <p>Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.</p>	5

9. Система оцінювання

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням: семінарська робота: 30% загальної кількості балів; завдання самостійної/індивідуальної роботи: 20% загальної кількості балів; диференційований залік: 50% загальної кількості балів.

10. Шкала оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою
					Екзамен/Залік
90-100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.	високий (творчий)	Відмінно/ Зараховано
80-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.	достатній (конструктивно-варіативний)	Добре/ зараховано
70-79	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.		
60-69	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.	середній (репродуктивний)	Задовільно/ зараховано
50-59	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	Низький (рецептивно-продуктивний)	Незадовільно/ Незараховано

0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.		
------	---	--	--	--	--

11. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Завдання, які виконуються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (- 0,5 бала). Перескладання модулів відбувається із дозволу дирекції ННІ за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Наукові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Загальна система оцінювання курсу	Виконання всіх видів навчальних робіт впродовж семестру / диференційований залік – 50/50%
Вимоги до письмової роботи	При оцінюванні роботи враховуються також теми, винесені на самостійне опрацювання. Письмова робота повинна бути написана самостійно, плагіат заборонений, не потрібно робити посилань чи цитувань.
Семінарські заняття	Семінарські заняття проводяться відповідно до планів семінарських занять на основі опрацювання лекційних матеріалів, основної та додаткової літератури (наприклад: тестовий контроль, звіт про виконану самостійну роботу, демонстрація практичної навички тощо). Поточний контроль (засвоєння окремих тем) проводиться у формі усного опитування або письмового контролю на заняттях, у формі виступів здобувачів з доповідями при обговоренні навчальних питань. При оцінці роботи здобувача враховується: відвідуваність занять, активна і продуктивна участь на заняттях, своєчасне виконання всіх завдань.
Умови підсумкового контролю	Підсумковий семестровий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувачів. Він проводиться у письмовій формі у вигляді диференційованого заліку. Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком навчального процесу, а обсяг навчального матеріалу, який виноситься на підсумковий семестровий контроль, визначається робочою програмою дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння здобувачами навчального матеріалу. Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач за поточну навчальну діяльність, становить 50 балів. Загальна кількість балів з

	дисципліни розраховується як сума балів, отриманих за результатами поточного контролю, та балів, отриманих за результатами диференційованого заліку. Максимальна сума за семестр складає 100 балів.
--	---

12. Рекомендована література

Основна:

1. Шевчук В.Я., Саталкін Ю.М., Білявський Г.О. Екологічне управління та ін. К. : Либідь, 2014. 432 с.
2. Мельник Л. Г. Екологічна економіка. Суми : ВТД "Університетська книга", 2012. 348 с.
3. Сафранов Т. А. Екологічні основи природокористування. Львів : Новий Світ. 2010, 2014. 248 с.
4. Царенко О.М., Несветов О.О., Кадацький М.О. Основи екології та економіка природокористування. Курс лекцій : навчальний посібник. Суми: Вид. "Університетська книга", 2011. 326 с.
5. Бондаря О.І., Рудька Г.І. Екологічна безпека та охорона навколишнього середовища: підручник. К. : Вид. ПП "ЕКМО" ; Х. : ТОВ "Укртехнологія", 2014. 424 с.
6. Семенова В.Ф., О. Л. Михайлик. Екологічний менеджмент: навчальний посібник. К. Центр навчальної літератури, 2014. 408 с.

Допоміжна:

1. Бабич А.С., Авраменко Н.Л. Ефективність встановлених ставок податку за одиницю забруднень в Україні і світі. Молодий вчений: науковий журнал. 2015. № 12 (27). Ч. 1. С. 91 – 95.
2. Драган І.В. Інформаційне забезпечення державного управління раціональним використанням природно-ресурсного потенціалу. Наукові праці. Державне управління. 2014. Вип. 230. – Т. 242. С. 44 – 50.
3. Економіка природокористування: стан, проблеми, перспективи: Збірник наукових праць за матеріалами III Всеукраїнської науково-практичної Інтернетконференції (м. Ірпінь, 13 – 20 березня 2017 р.). Ірпінь: УДФСУ, 2017. 254 с.
4. Краснова М.В. Проблеми правового регулювання використання та охорони (збереження) природно-ресурсного потенціалу України. Правове забезпечення економічного розвитку та екологічної безпеки суспільства: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 50-ій річниці Донецького національного університету, 14 – 15 травня 2015 р., Вінниця, 2015. 327 с.
5. Романенко В.В. Зарубіжний досвід екологічного оподаткування: ефективні підходи, доцільні в Україні. Екологічне оподаткування: збірник наукових праць за результатами науково-практичних заходів. 2013. С. 87 – 89.

Інформаційні ресурси Інтернет:

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>.
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
3. Офіційний веб-сайт Державної установи «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України». URL: http://ecos.kiev.ua/science/international_relations/.
4. Офіційний веб-сайт Інституту агроєкології і природокористування НААН. URL: <http://www.agroeco.org.ua/index.php/ua/>.
5. Офіційний веб-сайт Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України URL: <http://www.menr.gov.ua>.

6. Офіційний веб-сайт Науково-дослідного інституту сталого розвитку та природокористування. URL: <http://ndisrp.ucoz.ua/>.

7. Офіційний веб-сайт Державної екологічної Інспекції України. URL: <http://dei.gov.ua>.

Міжнародні видання:

1. Prokopenko Iryna, Ivanyshyna Olha. Main directions of transformation of the tax consulting system in ukraine based on the eu experience. ACTA STING, 2/2021, vol. 10, ISSN 1805-6873. URL: https://www.sting.cz/acta_sting/

2. Anthony R.N. The Management Control Function. Boston, Harvard Business School Press, 1988, 216 p.

3. Elmashev O.K. Upravlencheskoe konsul'tirovanie: voprosy teorii i praktiki [Management consultancy: Issues of theory and practice]. Izhevsk, Udmurtiya Publ., 1989, 240 p. Greiner L.E., Metzger R.O. Consulting to Management. Englewood Cliffs, NJ, Prentice Hall, 1983.

4. EU Tax Policy Report. January – June 2019 . URL : <http://taxadviserseurope.org/wp-content/uploads/2019/07/CFE-EU-Tax-Policy-Report-Semester-I-2019.pdf>

5. Greiner L.E. Patterns of Organization Change. . URL : <https://hbr.org/1967/05/patterns-oforganization-change..>

6. Jackson J.H. The Controller: His Functions and Organization. Cambridge, Mass, 1949.

7. Steele F. Consulting for Organizational Change. Amherst, MA, University of Massachusetts Press, 1975, 202 p.

8. Wilkinson J.W., Barcus S. Handbook of Management Consulting Services. San Francisco, CA, McGraw-Hill, 1995.